

BIBLIOTECA *MARCEL·LÍ DOMINGO*

Recull de premsa local i comarcal

Recerca. El filòleg ebrenç Jesús Mingorance publica un llibre sobre paraules tortosines perdudes

Aquelles paraules de Tortosa que hem oblidat

NEREA SERRA
TORTOSA

Què significa el mot *balair*? I *rustifaci*? Què vol dir *atgivellà*? No, no són paraules inventades, de fet, es feien servir un segle enre, de forma quotidiana a Tortosa. Amb els anys, l'evolució i els canvis en el parlar han fet que acabem abandonant i oblidant aquest vocabulari.

El filòleg i corrector Jesús Mingorance (la Sénia, 1987) ha publicat el llibre *Paraules tortosines perdudes. Cent anys després de Mestre i Noé*, on revisa aquest lèxic i es pregunta què sabem d'ell avui en dia. Editat dintre la col·lecció Cal·lfope de la petita editorial de Constantí MS Publishers, el llibre parteix del treball de fi de grau del filòleg.

L'estudi es basa en el diccionari de l'escriptor tortosí Francesc Mestre i Noé, molt implicat en la cultura ebrenca. L'escriptor va fer un recull de paraules, publicat primerament el 1915 dins del *Butlletí de dialectologia catalana de l'Institut d'Estudis Catalans*. Aquestes havien d'enviar-se a mossèn Antoni Maria Alcover, qui les inclouria en el seu diccionari, i que avui formen part del Diccionari Català-Valencià-Balear (DCVB). Un any més tard, el 1916, el recull va ser publicat amb el títol *Vocabulari Català de Tortosa*.

Aquest mateix diccionari va inspirar la idea de la investigació a Mingorance. Com que era un dels pocs estudiants de les Terres de l'Ebre, un professor li va suggerir consultar el recull de

Jesús Mingorance, autor del recull de paraules, amb el llibre nascut a partir del seu estudi. FOTO: ÀNGEL ULLATE

les seccionades, ja s'havien perdut», recorda el corrector, concretant que de les 71 paraules treballades, 43, és a dir, un 60%, tenen un ús residual.

A continuació, va fer també una revisió de l'escriptura del vocabulari. «Com estaven recollides d'aquesta manera, escrites en un moment encara sense normativa oficial, les vaig arreglar, perquè

cosa pel dialecte nostre, el del nostre territori».

Tal com es pot observar en l'estudi, que es pot comprar a través del web de l'editorial, hi figuren paraules com les mencionades a l'inici, algunes d'elles poc recordades o amb altres significats. *Atgivellà*, per exemple, és un dels mots que no recordaven molt els entrevistats, «només una persona la coneixia, però amb un altre significat. En canvi, altres les coneixia tothom, com el verb *balair* que el 70% de la gent coneixia

En l'estudi es recopilen

